

Mineraalistrategiaa valmisteleva ohjausryhmän 8. kokous

Aika: Perjantai 27.9.2024 9-11
Paikka: VN kokouskeskus Mariankatu 9, kokoushuone Jakovara ja Teams
Kutsutut: Ohjausryhmän jäsenet ja varajäsenet

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Puheenjohtaja avasi kokouksen ajassa 9.01. Lassi Noponen on siirtynyt toisiin tehtäviin, jonka johdosta ohjausryhmän jäseneksi esitettiin ja hyväksyttiin Lars Aikala. Todettiin myös UM:n edustajan Jatta Jämsenin liittyneen ohjausryhmään. Todettiin paikallaolijat. Paikalla olivat:

Kimmo Tiilikainen, GTK, pj
Riikka Yliluoma, YM
Jaakko Nippala, MMM
Riikka Pirkkalainen, Kainuun liitto
Hanna Leväniemi, GTK
Saija Luukkanen, Oulun yliopisto
Saku Vuori, Metallinjalostajat ry
Helena Soimakallio, Teknologiateollisuus ry
Ulla Syrjälä, Kaivosteollisuus ry/ AA Sakatti Mining
Jani Kiuru, Suomen Malmijalostus
Pekka Suomela, Kaivosteollisuus ry
Hanna Halmeenpää, SLL
Päivi Kinnunen, VTT
Jatta Jämsén, Ulkoministeriö
Pertti Sarala, Oulun yliopisto
Mikael Rinne, Aalto-yliopisto
Jarmo Ropponen, VTT
Lars Aikala, TEM
Tuukka Vainio, Business Finland

Sihteeristöstä
Jyrki Alkio, TEM
Sari Tasa, TEM
Elina Heininen, GTK
Maria Eskola, GTK
Maarit Kokko, Business Finland

2. Asialistan ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Asialista ja edellisen 7. kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Strategian tilannepäivitys

Ministeri Rydman

Jyrki Alkio aloitti strategian tilannepäivityksen kertomalla elinkeinoministeri Rydmanilta saadusta palautteesta muutaman viikon takaisesta keskustelusta. Ministerille ja ministerin esikunnalle esiteltiin strategian silloinen vaihe ja sen hetkinen versio strategiatekstistä. Ministerin mukaan strategia on pääpiirteittäin oikean suuntainen. Toivottiin keinoja, joilla voidaan rakentaa kansainvälisesti uutta liiketoimintaa. Ministeri toivoi mineraalialan arvoketjuajattelun esiintuomista vahvemmin, koko jalostusketju kiertotalousmahdollisuudet huomioiden. Ministeri katsoi, että vastuullisuusnäkökulma on hyvä pitää tässä tarkastelussa mukana, samalla hän piti tärkeänä, että strategian elinkeinopoliittisessä tarkastelussa pidetään riittävä rohkeus mukana.

Saamelaiskäräjät

Sari Tasa kertoi tilannepäivityksen Saamelaiskäräjien osalta. Neuvottelut oli sovittu 25.9., mutta neuvotteluilta jouduttiin siirtämään sairastapausten vuoksi.

Alatyöryhmien kysely- ja kommentointitunti

Elina Heininen esitteli tekoölyavusteisesti tehtyä Kysely- ja kommentointitunnin yhteenvetoa. Noin 50 osallistujaa oli kaiken kaikkiaan mukana. Tilaisuus pidettiin 30.8., ja sen jälkeen kaikilla alatyöryhmien jäsenillä oli viikon ajan mahdollisuus kommentoida tilaisuuden aikana käytetyssä Howspace-tilassa. Howspaceessa oli kommentoitavana mineraalistrategian visio, missio, tavoitteet ja sen hetkiset toimenpiteet. Kysely- ja kommentointitunnin yhteenveto sisälsi sekä tilaisuuden aikana saadun palautteen että sen jälkeen kerätyn palautteen. Strategian painotuksiin liittyvät kommentit korostivat erityisesti kolmea asiaa: Strategian keskeinen visio on mineraalialan kasvu, ei kestävyys. Luonto- ja ympäristötavoitteet ovat heikentyneet strategian edetessä. Ympäristöasiat tulisi nostaa enemmän esiin strategian toimenpiteissä. Lisäksi toimeenpanosuunnitelmaan liittyviä kommentteja tuli paljon, ja niiden osalta koroistui kolme seuraavaa asiaa: Strategia tarvitsee rinnalleen toimeenpanosuunnitelman. Toimenpiteisiin tarvitaan poliittiset päättäjät mukaan. Resurssien kohdentaminen alueellisesti vaatii toimenpiteitä. Muut teemat, jotka korostuivat palautteissa, olivat kestävyys ja vastuullisuus, kansainvälisten investointien rahoitus, lupamenettelyjen sujuvoittaminen sekä vielä TKI ja koulutus/osaaminen.

Keskustelu strategian päivityksistä

Sari Tasa kertoi yleisellä tasolla strategiaan tehdyistä muutoksista. Tekstiä on kehitetty ministerin palautteen pohjalta, kysely- ja kommentointitunnin palautteen perusteella ja tekstissä on tehty tarkennuksia sanastoon. Edelleen terävöitetään ja haetaan sanoitusta tiettyihin kohtiin, vielä pitää ottaa huomioon Otakantaa.fi -palaute ja Saamelaiskäräjiltä saatava palaute.

Keskusteltiin toimenpiteiden suuresta määrästä. Pohdittiin, voisiko arvioida toimenpiteitä vaikuttavuudeltaan, kustannuksiltaan ja kuinka todennäköisesti ne saadaan tehtyä ja arvion pohjalta tiivistää toimenpiteiden määrää. Huomioitava panos-tuotos -suhde ja priorisointi. Vastuullisuuden teksteissä huomioitava se, että paljon on jo tehty ja sitä työstetään koko ajan, joten ei saisi jäädä sellaista mielikuvaa, että se on aiemmin unohdettu.

Keskusteltiin konkretian tasosta, sitä on strategiassa epätasaisesti eri tavoitteiden välillä.

Vuoropuheluforumista todettiin, että se on herättänyt kiinnostusta maaseutupolitiikan puolella ja on hyvä huomioida maaseudun paikalliset yhteisöt ja toimijat.

Keskusteltiin vesivastuullisuus -käsitteen lisäämisestä strategiaan. Suomessa on kansallinen vesivastuullisuuden toimintasuunnitelma, jonka voisi myös huomioida.

Ohjausryhmäläisistä useampi kertoi vielä lähettävänsä kommentteja ja toivottiin aikataulua sille, mihin mennessä viimeiset kommentit tulee lähettää. Sovittiin, että muutetaan asialistan järjestystä ja käsitellään seuraavat vaiheet ennen viestintäasioita.

4. Seuraavat vaiheet

Jyrki Alkio esitteli strategiavalmistelun etenemisen seuraavat vaiheet. Ministerin kanssa käydyn keskustelun perusteella työ voisi valmistua joulukuun puolessa välissä luovuttamalla työ silloin ministerille. Uusi seuraava versio tulee ensiviikon aikana Tiimeriin, jonka jälkeen on vielä n. 1,5 viikon kommentointiaika. Tähän tulleet kommentit ovat ratkaisevia, eikä sen jälkeen ole enää varsinasta kommentointiaikaa. Ohjausryhmässä todettiin, että aikataulu on hyvin tiukka, mutta siinä tulee silti pysyä, eikä ilman ministerin kuittausta voida venyttää strategiatyötä ensivuodelle.

5. Viestintäasiat

Sari Tasa esitteli Otakantaa.fi –palvelun kommentteja. Palvelussa on strategiasta taustana saate, missio, visio, tavoitteet sekä mielipiteiden antamista ohjaavia kysymyksiä. Palvelussa kommentointi on auki tänään viimeistä päivää. Palautetta on tähän mennessä tullut vain 18 kappaletta. Ohjausryhmästä toivottiin, että strategiatyöstä tehtäisiin tiivis video ulospäin, jossa kerrotaan, että lausuntokierros on tulossa, missä muutoin mennään ja mitä loppuvuosi tuo tullessaan.

Ohjausryhmässä keskusteltiin lausuntokierroksesta. Mikäli on tarpeen osoittaa pyyntöjä, ohjausryhmä voi ehdottaa tahoja, joille lausuntopyyntö tulisi lähettää.

6. Muut asiat

Sihteeristö muistuttaa, että seuraavan kokouksen ajankohta on 25.10. ja lähiosallistumismahdollisuus on osoitteessa Eteläesplanadi 4.

7. Yhteenveto ja kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistumisesta ja lukuisista palautteista, joita on saatu sekä kirjallisesti että suullisesti. Puheenjohtaja päätti kokouksen ajassa 10.25.